

Aan de leden van de gemeenteraad van Waadhoeke

Tzummarum, 14 mei 2026

Betreft: agendapunt 11 vergadering gemeenteraad 21 mei / Herstelbesluit bestemmingsplan
Tzummarum Hoarnestreek 10-14

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens de Werkgroep Mestvergiissing wend ik mij tot u met een tweetal verzoeken.

Het eerste verzoek betreft tijdens de komende raadsvergadering ons toe te staan in te spreken bij het agendapunt betreffende het Herstelbesluit.

Het tweede verzoek betreft een verzoek aan uw raad om niet in te stemmen met het voorstel strekkende tot de vaststelling van het Herstelbesluit.

1. Verzoek tot inspreken

1.1 Aanleiding van dit verzoek

Vanuit de griffie ontvingen wij het bericht dat inspreken niet mogelijk zou zijn op grond van artikel 14, zesde lid, onder a, van het Reglement van Orde (RvO), omdat er een lopende beroepsprocedure bij de Raad van State is. Wij respecteren deze uitleg, maar willen u wijzen op de ruimte die de raad heeft om gemotiveerd af te wijken van het RvO wanneer de aard van het besluit daartoe aanleiding geeft.

1.2 Het herstelbesluit is niet louter technisch van aard

Hoewel het besluit formeel wordt gepresenteerd als een herstelbesluit binnen een lopende beroepsprocedure, constateren wij dat het voorstel inhoudelijke keuzes bevat die verder gaan dan het strikt herstellen van de door de Afdeling geconstateerde gebreken. **Daarmee is geen sprake van een zuiver technische reparatie, maar van een besluit met beleidsmatige en maatschappelijke impact.**

Nieuwe onderzoeken

Het herstelbesluit bevat nieuwe onderzoeken op het gebied van:

- geluid,
- geur,
- milieu.

Deze onderzoeken waren bij de oorspronkelijke besluitvorming niet beschikbaar.

Juist in die gevallen is het van belang dat de raad zich volledig kan laten informeren, inclusief door inwoners die direct door het besluit worden geraakt.

1.3 De raad heeft de bevoegdheid om inspreken toe te staan

Het RvO sluit inspreken uit bij lopende procedures, maar dit betreft geen wettelijk verbod. De Gemeentewet laat de raad volledige vrijheid om:

- het RvO tijdelijk buiten toepassing te laten, of
- een aanvullende inspraakmogelijkheid te creëren, bijvoorbeeld via een informerende sessie of een afwijkingsbesluit.

Gelet op de aard en reikwijdte van het voorliggende herstelbesluit achten wij het redelijk en zorgvuldig dat de raad gebruikmaakt van deze bevoegdheid.

1.4 Belang van zorgvuldige besluitvorming

Het toestaan van inspreken draagt bij aan:

- een volledig beeld van de gevolgen van het herstelbesluit;
- een zorgvuldige en transparante besluitvorming;
- het voorkomen van misverstanden of onvolledige informatie;
- het versterken van het vertrouwen van inwoners in het democratisch proces.

Wij benadrukken dat ons verzoek niet is gericht op het beïnvloeden van de lopende beroepsprocedure, maar op het bieden van relevante informatie aan de raad bij het nemen van een besluit dat feitelijk verder reikt dan een technische reparatie.

1.5 Ons verzoek

Wij verzoeken de raad daarom om:

- inspreken toe te staan tijdens de behandeling van het herstelbesluit,
óf
- een alternatieve inspraakmogelijkheid te bieden voorafgaand aan de besluitvorming.

Wij zijn uiteraard bereid onze bijdrage vooraf te delen of toe te lichten.

2. Verzoek niet in te stemmen met Herstelbesluit VAS2 – planologische verruiming erkend, onjuiste verkeersinformatie en besluitvorming op een onvolledig feitenkader

Wij verzoeken u **niet in te stemmen met het voorliggende Herstelbesluit VAS2** voor het bestemmingsplan *Tzummarum – Hoarnestreek 10-14*.

Het herstelbesluit voldoet **niet aan hetgeen de voorzieningenrechter heeft overwogen** en vraagt u opnieuw te besluiten op basis van een **onvolledig, intern tegenstrijdig en juridisch onzeker feitenkader**, met name waar het gaat om **planologische verruiming, verkeersgevolgen, m.e.r.-beoordeling en het vergunningenkader**.

2.1 Juridisch kader: maximale planologische invulling en zorgvuldige besluitvorming

Op grond van **artikel 3.1, eerste lid, Wet ruimtelijke ordening (Wro)** dient de gemeenteraad bestemmingsplannen vast te stellen die strekken tot een **goede ruimtelijke ordening**. Dit brengt mee dat de raad:

- moet uitgaan van de **maximaal planologisch toegestane invulling**;
- alle relevante gevolgen, waaronder **verkeers- en milieugevolgen**, integraal moet betrekken;
- en een **expliciete, kenbare belangenafweging** moet maken.

Daarnaast volgt uit de **Algemene wet bestuursrecht**:

- **artikel 3:2 Awb**: plicht tot het vergaren van de nodige kennis over de relevante feiten en belangen;
- **artikel 3:46 Awb**: plicht tot een deugdelijke en kenbare motivering.

Besluitvorming op basis van **onjuiste, onvolledige of niet-actuele informatie** verdraagt zich niet met dit kader.

2.2 De kern: de raad erkent zelf planologische verruiming

Van doorslaggevend belang is dat de raad in zowel het **bestemmingsplan van mei 2025** als in het **herstelbesluit VAS2 zelf expliciet vaststelt** dat:

- de mestvergisting **niet langer ondergeschikt** is aan het agrarisch bedrijf;
- maar wordt toegestaan als **zelfstandige hoofdactiviteit**.

In de toelichting staat letterlijk dat het vergistingsbedrijf “planologisch zelfstandig kan opereren” en dat geen sprake meer is van ondergeschiktheid.

De voorzieningenrechter heeft in zijn uitspraak van **5 november 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:5286)** geoordeeld dat:

wanneer een activiteit die voorheen ondergeschikt was, als zelfstandige hoofdactiviteit wordt toegestaan, dit in beginsel planologische verruiming oplevert.

Het herstelbesluit neemt deze verruiming **niet weg**, maar **bevestigt haar expliciet**. Daarmee blijft het door de voorzieningenrechter vastgestelde kerngebrek bestaan.

2.3 Onheldere en onvolledige informatie over verkeer

Door het college is zowel tijdens de raadsbehandeling in mei 2025 als via de memo van 29 april 2025 aan de raad duidelijk gemaakt dat er geen wijzigingen zullen optreden in het aantal transportbewegingen. In de memo is opgenomen ‘rond de 32 vrachtbewegingen per dag’, zijnde ongeveer 60 transportbewegingen. Hierbij is uitgegaan van zelfstandige exploitatie, maximale planologische benutting en structurele externe aan en afvoer.

De bewering dat er geen wijzigingen zullen optreden is gebaseerd op de vergunde capaciteit van 100.000 en niet op de feitelijke situatie. Bekend en bevestigd is dat de maximale capaciteit van de vergister als ondergeschikte agrarische activiteit, circa 31.000 ton is. Voor deze 31.000 ton zijn circa 10 vrachtbewegingen per dag nodig, zijnde 20 transportbewegingen.

Er is dus sprake van **een verdrievoudiging van het aantal transportbewegingen** en niet, zoals het college aan uw raad heeft voorgehouden, een gelijkblijvend aantal.

Uw raad heeft tijdens de behandeling op 22 mei 2025 de nodige vragen gesteld over het aantal transportbewegingen en de consequenties voor de verkeersveiligheid. Doordat het college persisteerde bij haar opvatting dat er geen wijzigingen zouden optreden, is **geen inzicht verschaft in de effecten voor de verkeersveiligheid.**

Het plan inclusief het Herstelbesluit, schiet in het bijzonder tekort omdat de **verkeersveiligheid** niet concreet is onderzocht, terwijl dit juist een **essentieel onderdeel vormt van een goede ruimtelijke ordening.**

Van belang is dat:

- het verkeer voornamelijk bestaat uit zware vrachtwagens;
- deze voertuigen aanzienlijk groter, zwaarder en minder wendbaar zijn dan regulier verkeer;
- de impact op smalle landelijke wegen aanzienlijk is (uitwijkgedrag, bermgebruik, zichtbelemmering).

In de stukken welke door het college aan uw raad zijn voorgelegd, wordt slechts gesteld dat:

- de infrastructuur geschikt is;
- en dat er geen verkeersproblemen worden verwacht.

Deze conclusie is niet onderbouwd met:

- een analyse van de beschikbare wegbreedte;
- een beoordeling van kruisingen, passeerstroken en zichtlijnen;
- een beoordeling van gelijktijdige verkeersstromen (bijvoorbeeld landbouwverkeer en vrachtverkeer);
- of een risicobeoordeling voor kwetsbare verkeersdeelnemers.

Daar komt bij dat het plan geen aandacht besteedt aan:

- de positie van fietsers (waaronder schoolgaande kinderen);
- de positie van voetgangers;
- overlast voor bewoners aan de routes (de bebouwde kommen van Dongjum en Tzummarum en/of Sexbierum en Oosterbierum).

Dit leidt tot verhoogde risico's voor de verkeersveiligheid, met name bij een toename van zwaar verkeer.

Deze aspecten zijn in het geheel niet betrokken in de planologische afweging.

Hierdoor is het besluit:

- onvoldoende zorgvuldig voorbereid (artikel 3:2 Awb);
- onvoldoende gemotiveerd (artikel 3:46 Awb);
- en niet gebaseerd op een deugdelijke beoordeling van de verkeersveiligheid.

Doordat het college u als raad niet heeft geïnformeerd over het aantal transportbewegingen op basis van de feitelijke capaciteit, heeft u niet een vergelijking kunnen maken tussen bestaande en gewijzigde aantallen transportbewegingen. Had uw raad dat wel kunnen doen, dan is niet uitgesloten dat **de raad in mei 2025 tot een ander besluit zou zijn gekomen indien het juiste verkeersbeeld bekend was geweest**. Dat raakt rechtstreeks aan de zorgvuldigheid en de democratische legitimatie van het besluit (artikel 3:2 Awb).

2.4 Gevolgen voor de m.e.r.-beoordeling: vraag ten onrechte afgesloten

Planologische verruiming kan leiden tot meer verkeer, emissies en milieubelasting. In die situatie **moet worden beoordeeld** of op grond van het Besluit m.e.r. **ten minste een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde is**.

De voorzieningenrechter heeft overwogen dat, **indien sprake is van verruiming van de planologische mogelijkheden**, daarmee **onzekerheid ontstaat over onder meer de m.e.r.-beoordeling en de vraag of de milieugevolgen voldoende in beeld zijn gebracht**.

Desondanks stelt de raad in VAS2 dat geen (aanvullende) m.e.r.-beoordeling nodig is. Dat standpunt is uitsluitend gebaseerd op de aanname dat geen sprake is van verruiming – een aanname die haaks staat op de eigen toelichting van het plan en het herstelbesluit.

De m.e.r.-vraag wordt daarmee **bij voorbaat afgesloten**, terwijl dit volgens de voorzieningenrechter juist nadere beoordeling vergt.

2.5 Onzeker vergunningenkader 2018: besluitvorming op een onvolledig feitenkader

Het Herstelbesluit VAS2 gaat expliciet uit van de **omgevingsvergunning (revisievergunning) van 6 september 2018** als vast en dragend uitgangspunt voor de planologische beoordeling. Juist deze vergunning is echter sinds **november 2024 onderwerp van een formele intrekingsprocedure** bij het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Deze procedure bevindt zich inmiddels in een **vergevorderd en door de rechter begrensd stadium**. Naar aanleiding van het intrekkingverzoek is op **24 maart 2026** een **ontwerpbesluit** genomen waarin de vergunning **gedeeltelijk wordt ingetrokken**. Tegen dit ontwerpbesluit is een **inhoudelijke zienswijze** ingediend.

Bij **uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland van 10 april 2026** is vastgesteld dat niet tijdig is beslist en is het college opgedragen **uiterlijk 16 juni 2026** een definitief besluit te nemen. Wanneer de indieners van de zienswijze niet kunnen instemmen met de inhoud van dat besluit, dan is te verwachten dat zij een bezwaar- en beroepsprocedure zullen starten.

Daarmee staat vast dat de **reikwijdte en bestendigheid van de vergunning uit 2018 juridisch ter heroverweging voorligt** en binnen korte termijn definitief gewijzigd kunnen worden.

Toch wordt deze vergunning in het herstelbesluit gepresenteerd als **stabiel, onbetwist uitgangspunt** voor de planologische beoordeling. Dat is onverenigbaar met **artikel 3:2 Awb**, dat vereist dat besluitvorming plaatsvindt op basis van **volledige, juiste en actuele informatie**.

Door deze lopende en door de rechter afgedwongen intrekkingprocedure niet expliciet te betrekken, wordt de raad gevraagd een planologisch besluit te nemen op basis van een **onvolledig feiten- en juridische kader**, terwijl juist één van de dragende uitgangspunten daarvan op korte termijn beslissend kan wijzigen.

2.6 Geen sprake van louter technisch herstel

Het herstelbesluit wordt ondersteund door **nieuwe onderzoeken** (onder meer op het gebied van geluid, geur en milieu) die bij de oorspronkelijke besluitvorming **niet beschikbaar** waren. Dat bevestigt dat hier **geen sprake is van een puur technisch herstel**, maar van een **inhoudelijke herpositionering van het plan**, waarvoor een hernieuwde en expliciete afweging door de raad noodzakelijk is.

In dat licht ligt het voor de hand dat **inwoners en direct belanghebbenden** tijdens de raadsbehandeling de gelegenheid krijgen om **in te spreken**. Het door u te nemen herstelbesluit is **niet louter een technisch-juridische correctie**, maar vergt een **inhoudelijke afweging** over planologische mogelijkheden, verkeersgevolgen en het onderliggende feitenkader. Inspreken draagt bij aan een **zorgvuldige en transparante besluitvorming** en geeft de raad de mogelijkheid om eventuele **onduidelijkheden en tegenstrijdigheden** in de stukken tijdig te toetsen, mede gelet op de plicht om te besluiten op basis van **volledige en actuele informatie** (artikel 3:2 Awb) en de vereiste **kenbare motivering** (artikel 3:46 Awb).

2.7 Verzoek aan de gemeenteraad

Gelet op:

- de door de raad **zelf erkende planologische verruiming**;
- de uitspraak van de voorzieningenrechter van 5 november 2025;
- de onjuiste stelling dat er geen wijzigingen in het aantal transportbewegingen optreden;
- het onvoldoende beoordeelde m.e.r.-vraagstuk;
- de **lopende intrekingsprocedure van de vergunning uit 2018**;
- én het feit dat er sprake is van inhoudelijke herpositionering van het plan,

verzoeken wij u **niet in te stemmen met het Herstelbesluit VAS2**.

Hoogachtend,

Mede namens machtiginggevers

Artikel 15 lid 4 AVG

[Redacted signature block]